"Nasjonal verneplan for kulturminner i jernbanen"

*

Liste over vernede og verneverdige objekter og miljøer pr. 1. jan. 2006

*

4. utgave - ajourført pr 1. mars 2009

Nedenforstående tabeller gir oversikt over de kulturminner – baner som så vel objekter – som er fredet etter Kulturminneloven (KML) eller vernet etter Plan- og bygningsloven (PBL), eller hvor fredning/vern er under utredning.

Listen er en kortform for enkelt å gi en oversikt over hvilke vernede og verneverdige baner, miljøer og bygninger som er under vurdering for å inngå i "Nasjonal verneplan for kulturminner i jernbanen". Listen vil bli ajourført etter hvert som utredninger og prosesser som beskrives blir gjennomført.

Under pkt. B "Stasjoner og bygningsmiljøer" er det skilt mellom bygg som ble valgt ut til vern i 1997 gjennom "Verneplan for jernbanebygninger" og bygninger som senere er regulert til bevaring etter PBL. Disse lokalt vernede bygningene vil sammen med et knippe andre verneverdige stasjonsbygninger og -miljøer bli underlagt en ny evaluering med henblikk på å komplettere bygningsverneplanen fra 1997.

For flere av byggene (stasjonsmiljøene) som var med i verneplanen fra 1997 anbefales/beskrives vernet nå utvidet til også å omfatte park-/hageanlegg, tekniske konstruksjoner som plattformer, svingskiver, gjerder, mv. Det endelige omfanget av utvidelsene vil bli nærmere avklart som del av det videre arbeidet med verneplanen.

For objekter hvor fredning eller vern er vedtatt skal all forvaltning skje i henhold til utarbeidede fredningsbestemmelser (KML) og ditto reguleringsbestemmelser (PBL).

Objekter og baner som er under utredning skal inntil videre betraktes som fredet/vernet og alle tiltak som vil bidra til å forandre banens/objektets autentisitet eller opplevelse i kulturmiljøet – inklusive fjerning eller tilføyelser av infrastrukturelementer – skal ikke være tillatt uten godkjennelse fra Jernbaneverket Infrastruktur, Bane / Eiendom. Listen er ikke utfyllende når det gjelder opplysninger om bygninger og anlegg som er vernet i kommunal plan (Plan- og bygningsloven).

Tabellene leses slik:

- Objekter/miljøer som er fredet – eller aktuell for fredning – etter KML er angitt med *kursiv skrift.*
- Objekter/miljøer som inngår i verneplanen fra 1997 er angitt med **fet skrift.**
- For objekter og forhold angitt med **rød skrift** foreligger det juridiske eller administrativt bindende bestemmelser.
- Beskrivende forhold angitt med **blå skrift** arbeides det med, uten at formelt vern eller administrativt bindende pålegg ennå er vedtatt. Disse objektene/miljøene skal inntil annen informasjon blir gitt betraktes som vernet.

Det kan bli aktuelt å oppheve eldre administrative vernepålegg der andre og bedre egnede objekter kan finnes.

Objektenes/banenes status pr. **1. mars 2009**:

A. Banestrekninger som er planlagt underlagt kulturhistorisk vern

Bane /status	***parsell***	***vernets omfang /utfyllende opplysninger***
Region Øst		
Urskog-Hølandsbanen	*Sørumsand-Fossum*	Fredningsbestemmelsene og -omfanget vil bli gjennomgått på nytt.
Kongsvingerbanen Banens stasjoner og KL-anlegg skal underlegges særskilt forvaltning.	Lillestrøm-riksgrensen	Det skal utarbeides konsepter for stasjonene *Fetsund, Seterstøa, Sander* (alle fredet), Galterud, Kongsvinger (begge vernet), Blaker, Haga, Årnes og Skarnes (alle verneverdige) med anvisning av hvordan kulturhistoriske miljøer skal ivaretas (bygninger, hager, plattformer), og hvordan nytt kan tilpasses gammelt. Det vil være aktuelt å utarbeide kulturhistoriske områdeplaner for Fetsund, Skarnes, Kongsvinger, Matrand og Magnor. Spesiell fokus skal rettes mot banens kontaktlednings(KL-)anlegg, plattformmoderniseringer og profil. For å unngå at fredete eller verneverdige miljøer skal "overkjøres" av vår tids infrastruktur skal et mindre dominant designet/utplassert KL-anlegg og trafikkløsninger som er tilpasset de historiske anleggene komme til anvendelse. Tradisjonen med plattformer i tre anbefales videreført. Flere av stasjonsparkene er aktuelle for vern og istandsetting. Et forslag til forvaltningsplan for Kongsvingerbanens stasjoner vil bli utarbeidet i 2009/10.
Gjøvikbanen Banens stasjoner skal underlegges særskilt forvaltning.	Grefsen-Gjøvik	Det skal utarbeides en strategi for hvordan banens bygninger og parkanlegg skal tas vare på og videreføres i ny infrastruktur. I dette øyemed skal det utarbeides konsepter/forvaltningsplaner for Grefsen, Kjelsås, Hakadal, Lunner, *Gran*, Jaren, Eina, Reinsvoll, Raufoss og *Gjøvik* stasjoner. Det vil være aktuelt å utarbeide kulturhistoriske områdeplaner for alle disse stasjonene. Ved gjenskaping av hageplaner skal historiske forbilder fra ulike perioder danne grunnlaget for restaureringen. Alle driftsbygninger og -anlegg eldre enn 1963 bør få stå til en systematisk evaluering med hensyn til vern, bruk og gjenbruk er gjennomført. Arbeidet med en forvaltningsplan for Gjøvikbanens stasjoner er igangsatt og vil foreligge i 2007.
Raumabanen Det skal utarbeides egen forvaltningsplan for ivaretaking av historisk banedrift og infrastruktur.	Dombås-Åndalsnes	Det skal spesielt rettes fokus mot banens mange byggverk av naturstein, stasjonene og den historiske togdriften. Til denne oppgaven skal det utarbeides en plan for banens vedlikehold, og en strategi for dens bevaring som kulturminne og turistbane. Skogrydding og tilgjengeliggjøring av Raumabanens panoramaer og egne byggverk skal inngå som en integrert del av verneplanarbeidet. Et forslag til forvaltningsplan for Raumabanens stasjoner vil bli utarbeidet I 2009.

Bane /status	***parsell***	***vernets omfang/utfyllende opplysninger***
Region Vest		
Setesdalsbanen *Banen skal fredes. Grovane stasjon vil inngå i fredningen.*	*Grovane-Røyknes*	På Grovane må det finnes en løsning på publikums tilgang til musèumsbanens anlegg, hvor sikkerhet ved opphold på plattform og kryssing av spor ivaretas på tilfredsstillende måte uten dagens plattformgjerde. Krav til nytt KL-anlegg gjennom stasjonsområdet fastlegges i egen plan. Det er utarbeidet en kulturhistorisk forvaltningsplan for banen. Fredningssak etter KML vil bli igangsatt i 2009-10.

Flekkefjordbanen *Banen skal fredes. I fredningen skal også inngå (deler av) Sira og Flekkefjord stasjoner.*	*Sira-Flekkefjord*	En gjenreising av stasjonsmiljøet vurderes gjennomført i Flekkefjord. Omfanget på fredningen av Flekkefjord stasjonsområde avklares i samråd med Riksantikvaren, Flekkefjord kommune og Vest-Agder fylkeskommune. Selura bru blir ferdig totalrenovert i 2009. Forvaltningsplan er utarbeidet. Banen konsolideres som museum. Fredningssak etter KML anbefales igangsatt i 2010.
Krøderbanen *Banen skal fredes. I fredningen skal Vikersund stasjon inngå.*	*Vikersund-Krøderen*	Kløftefoss ekspedisjonshus og plattformene ved holdeplassene Grina og Hæhre anbefales gjenoppbygd. På Vikersund arbeides det mot å få etablert svingskive, lokstall og mekanisk verksted for ettersyn av musèumsmateriellet. Parken vurderes gjenoppbygd. Det er utarbeidet en kulturhistorisk forvaltningsplan for banen. Fredningssak etter KML vil bli igangsatt i 2009-10.
Gamle Vossebanen *Banen skal fredes. Fredningen skal også omfatte Trengereid stasjon.*	*(Trengereid)-Tunestveit-Garnes-Haukeland-(Midttun)*	Jernbanelovens 30 m byggeforbudssone skal håndheves og bare avvikes gjennom reguleringsplan. På sikt vil det være ønskelig å utvide musèumsdriften til å omfatte strekningen Tunes-Trengereid på Bergensbanen. Mulighetene til å gjenskape Herland ekspedisjonssted på Takvam holdeplass bør holdes åpen. Alle tiltak som gjennomføres på strekningen Tunes-Trengereid skal ha fokus på bevaring eller gjenbruk når vedlikehold og fornyelse gjennomføres. Banen vurderes gjenopprettet til Nesttun eller avkortes ved Haukeland. En utredning med formål å dokumentere og avklare vernegrunnlaget er utarbeidet (Byantikvaren 2006). Det er også utarbeidet en kulturhistorisk forvaltningsplan for banen. Fredningssak etter KML vil bli igangsatt i 2009-10.
Bergensbanen (Vossebanen) Vossebanens stasjoner underlegges egne forvaltningsbestemmelser	Trengereid-Voss	Helhetlig stasjonsmiljøer med jernbanearkitektur fra 1882 og 1904. Det arkitektoniske samspillet skal ivaretas når ombygginger/vedlikehold utføres og stasjonsplaner lages. Det blir utarbeidet en kulturhistorisk forvaltningsplan for Vossebanens stasjoner i 2009.
Flåmsbana	Myrdal-Flåm	Vedlikehold skal ivaretas på en måte som ikke forringer ingeniørarbeidet, og publikums opplevelse av bane og landskap. Banens status som turistattraksjon stiller ekstraordinære krav til ryddighet på holdeplasser og langs sporet.

Bane/status	***parsell***	***vernets omfang/utfyllende opplysninger***
Region Nord		
Thamshavnbanen *Banen med stasjoner skal fredes.*	*(Thamshavn)-Bårdshaug-Fannrem-Løkken*	Før fredningssak fremmes må det foreligge en omforent forvaltningsplan for hvordan manglende infrastruktur skal gjenoppbygges. Av bygningsmiljø utenfor Thamshavnbanens eget har "Plassen" på Svorkmo stor verdi. Det må vurderes om deler av dette bygningsmiljøet kan rekonstrueres og inkluderes i fredningen, eventuelt vernes gjennom bestemmelsene i Plan- og bygningsloven. En utredning med formål å dokumentere og avklare vernegrunnlaget er laget (Orkdal og Meldal kommuner 2006). En kulturhistorisk forvaltningsplan er utarbeidet. Fredningssak etter KML er påstartet.
Ofotbanen Banens forbygning og kulturminner underlegges egne forvaltnings-bestemmelser. Bane og anleggsveg er vernet i reguleringsplan.	Narvik st-Rombak-riksgrensen	Hovedinntrykket av Ofotbanen som en jernbane underordnet et storslagent landskap skal videreføres. Nye konstruksjoner skal avspeile de gamle og videreføre banens særpreg. KL-anlegget fra 1923 skal bevares på Katterat. Øvrige historiske anlegg på banen må tas vare på så langt det er økonomisk mulig. I denne sammenheng knytter det seg spesielle utfordringer til bevaring av Norddalsenden bro. Forvaltningsplan er utarbeidet for Katterat. I samråd med Riksantikvaren må det tas en avgjørelse på om det skal innledes fredningssak i medhold av KML for jernbanesamfunnene på Katterat og Bjørnfjell.

B. Stasjoner og bygningsmiljøer (obs oversikten over stasjoner vernet etter Plan- og bygningsloven er ikke komplett)

Bane/status	*stasjon/objekt*	*vernets omfang/utfyllende opplysninger*
Region Øst		
Hovedbanen	***Østbanestasjonen***	***Østbanehallen.***
	Oslogate	**Bolighus Oslogate 1 og 7.**
	Lodalen	**Vognhall.**
	Linnerud	**Vokterbolig m/fjøs.**
	Grorud	**Stasjonsbygning.**
	Haugenstua	**Vokterbolig.**
	Lørenskog	**Stasjonsbygning m/plattformoverdekning.**
	Strømmen	**Stasjonsbygning og privet.**
	Lillestrøm	**Gammel stasjonsbygning.**
	Dragvoll	**Vokterbolig.**
	Jessheim	***Stasjonsbygning.***
	Dal	***Godshus.*** Hele stasjonsanlegget m/ramper, linjebu, privet, stasjonsbygning og plattform aktuelt for vern**.**
	Bøn	Stasjonsbygning, privèt, plattformer, godshus m/ramper og spor, garasje, sidespor m/tømmerkran. Landskapsrom omkring bygningene med formål å opprettholde stasjonens virkning i landskapet. Vern av stasjon og Bønsparsellen som et samlet kulturmiljø er under utredning av NIKU.
	Eidsvoll	**Stasjonsbygning, godshus og lokstall.** Vernet i reguleringsplan.
Østfoldbanen	***Ljan***	***Stasjonsbygning, stillverk, plattformundergang***. Ny plattform må tilpasses miljøet.
	Holmlia	**Holdeplass.**
	Fredrikstad	**Stasjonsbygning, bryggerhus, lokstall.** Stasjonens forankring i bymiljøet skal vernes om.
	Rolvsøy	**Godsterminal, truckgarasje.**
	Sarpsborg	**Godshus.** Stasjonsbygning og bypark aktuelle verneobjekt**.**
Aktuell for utvidet fredning.	***Halden***	***Stasjonsbygning***. *Bymiljø omkring.*
	Prestebakke	***Stasjonsbygning, godshus m/kjøregrav, skinnegang, privèt, hage.***
	Kornsjø	***Stasjonsbygning,*** *privet, lokstall og svingskive.*
Østfoldbanen Østre linje	**Kråkstad**	**Stasjonsbygning, privet, plattform, sykkelstativ.** Vernet i reguleringsplan.
	Slitu	Stasjonsbygning, godshus, plattform og veg. Vernet i reguleringsplan.
	Eidsberg	Stasjonsbygning, plattform og område m/beplantning. Del av tettstedsmiljø. Vernet i reguleringsplan.
Aktuell strekning for vern.	Tomter, Askim, Slitu, Eidsberg, Rakkestad, Gautestad, Ise	Vern av bygninger og tilliggende miljøer vil bli nærmere vurdert (2011). Omfanget og innretningen av et eventuelt strekningsvern er så langt ikke utredet.
	Hafslund	***Vokterbolig.***
Kongsvingerbanen	***Fetsund***	***Stasjonsbygning, godshus***. Stasjonsparken vurderes gjenskapt.
Strekning som pålegges administrativt vern.	***Seterstøa***	***Stasjonsbygning, godshus m/hestebom, plattform og hage.***
	Sander	***Stasjonsbygning m/plattform og hageanlegg.***
	Galterud	**Stasjonsbygning, godshus.**
	Kongsvinger	**Stasjonsbygning, inspektørbolig, Nor banemesterbolig, Nor gård.**
Foreløpig rapport med veiledning for vern og utvikling av stasjonene er utarbeidet. Krav til KL-anlegget.	***Åbogen***	***Stasjonsbygning, godshus m/plattform, privèt, uthus, hage.***
	Matrand	***Stasjonsbygning, godshus, privèt, plattform og hage.*** Stasjonsparken gjenskapes. *Banemesterbolig skal inngå i vernet.*
	Skotterud	**Vanntårn.**
	Magnor	**Stasjonsbygning, godshus, privet og uthus,** park.

	Blaker, Haga, Årnes, Skarnes	Krav til ivaretaking av det kulturhistoriske miljøet, utforming av plattformer, hageanlegg.
Urskog-Hølandsbanen	**Bjørkelangen**	**Stasjonsbygning og vanntårn.**
Hamar-Selbanen		
Stasjonsbygninger med foranliggende byrom aktuell for fredning.	***Hamar***	**Stasjonsbygning, *restaurant*, verkstedbygninger.** Rørosbanens lokstall og Dovrebanens ringstall m/svingskive. *Restaurantbygget med interiør fredet i 2006.* Ny reguleringsplan er igangsatt for Espa-området
	Moelv	**Stasjonsbygning.**
	Lillehammer	***Vanntårn,* stasjonsbygning.** Vernet i reguleringsplan.
	Tretten	Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus, linjebu, plattform, lasteramper, stasjonspark, veger, vegbru og tilliggende bygninger.
	Vinstra	Stasjonsbygning og ilgodshus. Vernet i reguleringsplan.
	Sjoa	**Stasjonsbygning, privet**. Aktuelt å oppheve vernet og flytte privetet.
	Sel	***Stasjonsbygning, uthus, godshus, plattform, lasteramper, hage og deler av beplantet platå.*** Plattform og ramper gjenoppbygd i 2006.
	Brennhaug	**Stasjonsbygning og godshus.**
	Dovre	**Stasjonsbygning, godshus og allè**. Landskapsrom omkring stasjonen skal bevares uten ny bebyggelse.
Raumabanen Tradisjonell togfram-føring holdes i hevd.	**Lesjaverk**	**Dobbelt vokterbolig.**
	Bjorli m/tilliggende boliger	**Vannverk, vanntårn,** dreieskive, indre og yte sikringsanlegg. Gruppe med 3 vokterboliger skal istandsettes og bevares som historiske minner..
	Åndalsnes	Stasjonsbygning, park, vognvekt, **lokstall m/svingskive**. Tilbygg til stasjonsbygningen rives.
	Lesja	Bevares som komplette anlegg m/indre og ytre sikringsanlegg, bygninger, sporplaner m.v. Plasseringen i landskapet vernes om.
	Marstein	
Aktuell for fredning.	**Verma**	***Stasjonsbygning, minnesteiner**, hage, trallebu. Indre og yte sikringsanlegg bevares.*
Gjøvikbanen Egen forvaltningsplan utarbeides for banens stasjoner.	**Grefsen**	**Stasjonsbygning, parkanlegg.** Aktuelt å gjenskape stasjonshagen.
	Kjelsås	**Stasjonsbygning og uthus.**
	Gran	***Stasjonsbygning, uthus, godshus, plattformgodshus, plattformer, ramper og stasjonspark.*** Aktuelt å gjenskape byrommet og omkringliggende miljø.
	Reinsvoll	**Stasjonsbygning, privet, uthus**. Ivaretas som en del av tettstedsmiljø.
	Gjøvik	***Stasjonsbygning*, privet, uthus og lokstall m/svingskive**. Stasjonen som formalanlegg styrkes. Gjenskaping av stasjonsparken.
	Hakadal, Lunner, Jaren,Eina,Raufoss	Stasjonsbygningene og stasjonsmiljøene med parkanlegg bevares som arkitektur og formalanlegg. Krav vil bli stilt til anleggenes fornyelse.
Skreiabanen	**Kraby**	**Ekspedisjonsbygning.**
	Skreia	**Stasjonsbygning, uthus, godshus, lokstall, vognremisse.**
Valdresbanen	**Bjørgo**	**Stasjonsbygning.**
Drammenbanen	**Filipstad**	**Generaldirektørbolig, vaktmesterbolig.**
	Skøyen	**Stasjonsbygning m/plattformoverdekning og –hus.**
	Stabekk	**Gml. stasjonsbygning.**
	Sandvika	**Gml. stasjonsbygning, stillverk.**
	Hvalstad	**Gml. stasjonsbygning, ekspedisjonsbygning.**
	Asker	**Omformerstasjon.**
	Drammen	**Godshus, stasjonsbygning (eldste del), trafikkhall, adm.bygg.**
	Gulskogen	**Stasjonsbygning.**
Kongsbergbanen	***Darbu***	***Stasjonsbygning.***
	Skollenborg	***Transformatorstasjon.***
	Kongsberg	***Stasjonsbygning og godshus m/ramper. Lokstall m/svingskive og sportilknytning***. Stasjonen som formalanlegg styrkes**.**
Numedalsbanen	**Pikerfoss**	**Uthus.**

Bane med fortsatt uavklart vernestatus. Utredning igangsettes i 2009.	**Gleda**	**Stasjonsbygning.**
	Flesberg	**Stasjonsmesterbolig, uthus.**
	Djupdal	**Vokterbolig.**
	Rollag	**Stasjonsbygning, uthus.**
	Tråen	**Ekspedisjonshus, uthus.**
	Veggli, Norefjord, Gvammen	Bygninger, plattformer og sporanlegg.
	Rødberg	**Stasjonsbygning, bakeribygning.**
Vestfoldbanen	Holmestrand	Stasjonsbygning, vokterbolig m.v. vurderes bevart som byanlegg.
	Skoppum	***Stasjonsbygning, godshus m/plattformoverdekning.*** Spor og KL-anlegg i Hortenlinjas forgreining bevares.
	Tønsberg	**Stasjonsbygning.**
	Stokke	**Stasjonsbygning, godshus.**
	Råstad	**Stasjonsbygning.**
	Sandefjord	**Godshus.** Stasjonsbygningen bevares som formalanlegg i by. Bygningens tidligere dekorelementer gjenskapes.
	Larvik	***Stasjonsbygning*, lokstall.** Stasjonen som formalanlegg styrkes. Opprusting av byrom.
	Eidanger	**Stasjonsbygning, privet.**
Brevikbanen	***Brevik***	***Stasjonsbygning, uthus, park, perrong og minneplate.***
Hortenlinjen	**Borre**	**Stasjonsbygning.**
Tønsberg-Eidsfoss	**Eidsfoss**	**Lokstall.** Tilbakelegging av eldre 20 kgs skinner.
Bratsbergbanen Bane med fortsatt uavklart vernestatus.	**Borgestad**	**Stasjonsbygning.**
	Valebø	**Stasjonsbygning, uthus.**
	Dalsvatn	**Uthus.**
	Nordagutu	**Stasjonsbygning, godshus, trafo.**
	Hjuksebø	**Godshus,** stasjonsbygning, park, minnestøtte**.**
Aktuell for fredning.	**Notodden**	***Stasjonsbygning, godshus, omformerstasjon**, lokstall, svingskive, linjebu, smie, plattformer, KL-anlegg, stillverk, toganviseranlegg, sporplan.*
Tinnosbanen *Aktuell for fredning.*	***Tinnoset***	***Stasjonsbygning, privet, godshus.*** Fredningssak i gang i regi av Telemark fylkeskommune.
Rjukanbanen *Aktuell for fredning.*	**Mæl**	**Stasjonsbygning, godshus, stasjonsmesterbolig.** Fredning aktuelt som del av industriminnet Rjukan.

Bane/status	***stasjon/objekt***	***vernets omfang/utfyllende opplysninger***
Region Vest		
Randsfjordbanen	***Hokksund***	***Stasjonsbygning.*** Stasjonens verdi som byanlegg styrkes**.**
	Vikersund	***Stasjonsbygning, godshus, vognremisse***. Istandsetting av park. Fredes som del av Krøderbanen.
	Tyristrand	**Stasjonsbygning.**
Aktuell for utvidet vern.	**Hønefoss**	**Stasjonsbygning, privet.** Stasjonens plass i byplanen styrkes**.**
Aktuelt med vern av tettstedsmiljø.	**Hen**	**Stasjonsbygning, godshus,** jernbanehotell, spor. Strategi for eventuell bevaring må avklares med fylkeskommune og kommune.
Krøderbanen *Banen skal fredes.*	***Krøderen***	***Stasjonsbygning, godshus, betjentbolig, uthus, lokstall, vanntårn, vedskjul og privèt.***
	Sysle	***Stasjonsbygning, privet, godshus, uthus***. Veigrinder gjenetableres.
	Snarum	*Stasjonsbygning, varslingsanlegg.* Plattform og spor gjenoppbygges.
Bergensbanen	**Sokna**	**Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus, privet**, plattform, lasteramper, kran.
	Flå	**Stasjonsbygning.**
	Austvoll	**Vanntårn.**
	Liodden	**Stasjonsbygning, privet.** Revet.

	Nesbyen	***Stasjonsbygning, privèt, ilgodshus, godshus, plattform, veg og parkanlegg.*** Stasjonens verdi som formalanlegg vernes om.
	Ål	**Lokstall.**
	Hol	**Stasjonsbygning.**
	Steinvika	**Vokterbolig.**
	Karistøl	**Vokterbolig.**
	Haugastøl	***Stasjonsbygning, uthus og vokterbolig.*** Strandsonen mot Ustevatnet m/kai gjenskapes.
	Finse	**Kraftstasjon, lokstall.** Gammelt overbygg gjenoppbygges**.**
Utvidet fredning vurderes for høyfjellets vokterboliger	***Fagernut***	***Vokterbolig.***
	Sandå	***Stikningsbu,*** **vokterbolig, uthus.**
	Slirå	***Vokterbolig, rallarbrakke.***
	Grjotrust	**Vokterbolig.**
	Lågheller	**Brakke.**
	Hallingskeid	**Vokterboliger (2 stk), brakke.**
	Reinunga	**Vokterbolig.**
	Seltuftsberget	***Brakke.***
	Kjosfossen	**Gml. kraftstasjon.**
	Myrdal	***Forsamlingshus.***
	Upsete	**Vokterbolig.**
	Urdland	**Stasjonsbygning, uthus.**
	Ygre	***Stasjonsbygning, uthus og stasjonspark.***
	Arna nye	**Stasjonsbygning.**
	Bergen	***Stasjonsbygning, ilgodshus, toghall, plattformer m/sporordning og plattformoverbygg.*** **Distriktssjefsbolig.**
Vossebanen *Aktuell for fredning.*	**Trengereid**	***Stasjonsbygning, godshus,*** *plattformer, bru og sporplan. Omkringliggende "Vestlandsmiljø" med veg, kai, krambod, arbeider- og håndverksboliger.*
Aktuelle verneobjekter i reguleringsplan.	Vaksdal, Stanghelle, Dale, Bolstad, Evanger	Arkitekturvern. Følges opp i egne og kommunale reguleringsplaner.
Gamle Vossebanen skal fredes.	***Garnes***	***Stasjonsbygning, uthus, vognremisse, lokstall, perronger, hage, ramper, spor og tekniske installasjoner.*** Ekre mot fjorden holdes fri for bebyggelse.
	Arna gamle	*Stasjonsbygning, godshus, perrong, sporplan.*
	Espeland	*Ekspedisjonshus.*
	Haukeland	*Stasjonsbygning, godshus, perrong, sporplan.*
	Kronstad	**Stasjonsbygning.**
Nesttun-Osbanen	**Stend**	**Stasjonsbygning.**
Sørlandsbanen	**Saggrenda**	**Godshus.**
	Meheia	**Stasjonsbygning, uthus.**
	Øysteinstul	***Vokterbolig.***
	Bø	**Stasjonsbygning, godshus.**
	Drangedal	**Stasjonsbygning, godshus.**
	Eggevåg	**Ekspedisjonshus.**
	Høl	**Vokterbolig, uthus.**
	Herefoss	**Stasjonsbygning, vokterbolig, vanntårn.**
	Krossen	**Ny og gammel lokstall.**
	Kristiansand	**Stasjonsbygning.**
	Snartemo	**Stasjonsbygning.**
Aktuell for fredning.	*Sira*	*Stasjonsbygning, godshus, linjebu, lokstall, personalbygg, svingskive, vannstender, vanntårn, park, sporanlegg.*
	Moi	**Stasjonsbygning, ilgodshus.** Vernet i reguleringsplan.
	Heskestad	**Stasjonsbygning.** Vernet i reguleringsplan.

	Helleland	**Stasjonsbygning, privet, godshus.** Vernet i reguleringsplan.
Kragerølinjen	**Kragerø**	**Stasjonsbygning.**
Treungenbanen	**Arendal**	**Lokstall,** stasjonsbygning**.**
	Rise	***Stasjonsbygning, privèt og vanntårn. Betjentbolig og uthus, stasjonspark, lasterampe, mellomplattform, materialbu, hvilebu og trallebu.***
	Flaten	**Ekspedisjonshus, vanntårn.**
	Åmli	**Stasjonsbygning, godshus.**
	Sandå	***Stasjonsbygning, privet.***
	Gaukås	**Stasjonsbygning, vanntårn.**
	Treungen	**Stasjonsbygning, godshus, lokstall, privet, bolighus, vanntårn.**
Setesdalsbanen *Banen skal fredes.*	***Grovane***	***Stasjonsbygning, lokstall, kullskur, lagerbygg, ekspedisjonsbygning, godshus, perronger.*** Nytt KL-anlegg tilpasses det historiske miljøet.
	Røyknes	*Stasjonsbygning, privet, vanntårn.*
	Hornnes	***Stasjonsbygning, privet.***
	Byglandsfjord	***Stasjonsbygning, godshus, privet og lokstall.***
Flaksvatnbanen	**Lillesand**	**Stasjonsbygning.**
Flekkefjordbanen *Banen skal fredes.*	***Flekkefjord***	***Godshus*, vognremisse, lokstall.** Aktuell for gjenoppbygging**.**
	Flikkeid	Revet. Aktuell for gjenoppbygging.
Jærbanen	**Brusand**	**Stasjonsbygning.**
	Nærbø	Stasjonsbygning, undergang. Vernes som del av kommunal reguleringsplan. Ny stasjon tilpasses det historiske anlegget.
Ålgårdbanen	**Figgjo**	**Ekspedisjonsbygning.**

Bane/status	***stasjon/objekt***	***vernets omfang/utfyllende opplysninger***
Region Nord		
Solørbanen	***Roverud***	***Stasjonsbygning, ilgodshus, godshus m/ramper, privèt og tørkehus.*** *Stasjonsparken gjenoppbygges.*
	Grinder	**Stasjonsbygning, ilgodshus.** Vernet i reguleringsplan.
	Kirkenær	Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus, park. Vernet i reguleringsplan.
	Namnå	Stasjonsbygning. Vernet i reguleringsplan.
	Flisa	***Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus, stasjonspark, privèt og lokstall m/svingskive og sportilknytning.*** Stasjonsparken mot Glomma gjenskapes.
	Våler	Stasjonsbygning, privet, godshus. Vern av miljø. Vernet i reguleringsplan.
	Jømna	**Vanntårn.**
Rørosbanen	**Åker**	**Vokterbolig.**
Aktuell for fredning.	Ådalsbruk	Stasjonsanlegg m/stasjonsbygning, godshus, privet, vokterbolig. Gjenskaping av lasteanlegg og sidespor til Klevfoss Industrimuseum. Aktuelt å verne som stedsminne. Vernet i reguleringsplan.
	Elverum	**Stasjonsbygning, ilgodshus og garasje.**
	Løten	Stasjonsbygning. Vernet i reguleringsplan.
	Rena	Stasjonsbygning og park.
	Steinvik	***Stasjonsbygning, godshus, privèt, bryggerhus, plattform.***
	Søkunna	**Vokterbolig.**
	Rasta	*Stasjonsbygning, godshus, privet,* ***vokterbolig****, perronger, innhegning.*
	Stai	***Stasjonsbygning, godshus, vokterbolig, plattform og hage,*** *riksveg og vegbru.* Bygningsmiljø omkring vurderes for vern**.**
Aktuell for fredning.	Koppang	Gml. stasjonsbygning, park, funksjonærboliger. Vernet i reguleringsplan.
	Auma	**Stasjonsbygning.** Aktuelt å oppheve vernet.
	Alvdal	Stasjonsbygning. Vernet i reguleringsplan. Vern av omkringliggende stasjonsbymiljø under vurdering.

	Tolga	Stasjonsbygning, godshus, lasterampe, plattformer og kran. Lagerbygg på motsatt side rives. Vernet i reguleringsplan.
	Håmålvoll	**Ekspedisjonshus.**
	Røros	Stasjonsbygning. Vernet i reguleringsplan.
	Glåmos	***Stasjonsbygning, godshus, plattform, hageanlegg og løsøre.***
Aktuell for fredning.	**Reitan**	***Stasjonsbygning,*** *hage m/lysthus, plattform, telefonkurs, signal- og linjebuer, vegbomanlegg, godshus, ruin etter lasteanlegg.*
Aktuell for fredning.	**Stensli**	***Stasjonsbygning, godshus,*** *veg, grind, park og telefonkurs.*
	Singsås	***Stasjonsbygning, godshus, plattform og rester etter stasjonshage.*** *Telefonkurs skal inngå i vernet.*
Dovrebanen Krav til nytt KL-anlegg på fjellet.	***Fokstua***	***Stasjonsbygning, godshus, plattform, grinder m.v.*** Anleggets opptreden i landskapet skal vernes om.
	Hjerkinn	***Stasjonsbygning, godshus, plattform, lokstall m/svingskive og sportilknytning.*** Anleggets opptreden i landskapet skal vernes om.
	Kongsvoll	***Stasjonsbygning, godshus, plattform, grinder, fjellhage og pumpehus.*** Anleggets opptreden i landskapet skal vernes om.
	Drivstua	***Stasjonsbygning, godshus, plattform, grinder, m.v.*** **Funksjonærbolig, skolehus og lokstall.** Området Driva bru-Drivstua m/RV50 og 3 vokterboliger ivaretas som kulturmiljø.
	Oppdal	Stasjonsbygning, lokomotivstall m/vanntårn. Vernet i reguleringsplan.
	Berkåk	**Stasjonsbygning**. Ivaretas som anlegg.
	Soknedal	Stasjonsbygning, godshus, privèt, plattform, hage, beplantet platå med adkomstveger.
	Hovin	**Stasjonsbygning,** øvrig anlegg. Vern av tettsted.
	Selsbakk	Stasjonsbygning, parkanlegg.
	Marienborg	**Lokstall, vanntårn og verkstedgavler**. Minner fra verkstedsdriften skal ivaretas ved omforming av området.
Thamshavnbanen *Banen skal fredes.*	***Thamshavn***	**Stasjonsbygning, vognremisse,** verksted, lokstall**.**
	Orkanger	***Stasjonsbygning.***
	Svorkmo	***Stasjonsbygning, vognremisse, godshus og trafo.*** Bevaringsverdig tettstedsmiljø. Vernes i reguleringsplan.
	Løkken	**Vognremisse,** *stasjonsbygning.*
Meråkerbanen	**Hegra**	**Stasjonsbygning, godshus,** plattform, grind. Gjenoppbygging av stasjonspark vurderes.
	Teveldalen	**Vokterbolig, plattform, linjebu.**
	Kopperå	Stasjonsbygning. Del av industriminne. Vernet i reguleringsplan.
Hell-Sunnanbanen	**Hell**	**Stasjonsbygning,** godshus og park. Relehuset flyttes**.**
	Stjørdal	Stasjonsbygning og park, bevaring av miljø. Vernet i reguleringsplan.
	Skatval	**Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus.** Ivaretas som anlegg.
	Langstein	***Stasjonsbygning, plattform, adkomstveg m/grind.*** Plasseringen i landskapet vernes om. Relehus og telefonsentral flyttes.
	Skogn	***Stasjonsbygning, godshus, ilgodshus, hage og park.***
	Levanger	***Stasjonsbygning, lokstall, stasjonspark.*** Del av byplan**.**
	Røra	Stasjonsbygning, parkanlegg.
Namsosbanen	**Skage**	**Ekspedisjonsbygning.**
Nordlandsbanen	Valøy	Stasjonen som del av et større område med kulturminner.
	Snåsa	**Stasjonsbygning**. Ivaretas som anlegg**.**
	Majavatn	**Stasjonsbygning, plattform, ramper, lokstall m/svingskive.**
	Kvalfors	Komplett stasjonsanlegg med spor og plattformer.
	Elsfjord	**Stasjonsbygning,** plattform, lasterampe, grind, flaggbu, linjebu, hvilebu, plattformspor, sidespor.
	Bolna	Bevaring av stasjonen som eksempel på txp-drift.
	Bodø	**Stasjonsbygning,** godshuset og forplassen**.**
Ofotbanen	***Narvik***	***Lokomotivstall 1.*** **Lokstall 2 og 3. Stasjonsbygning, Trappelva personalbygg, to vokterboliger.**

Strekning som pålegges administrativt vern. *Fredning av stasjonene aktuelt.*	***Rombakk***	***Vanntårn,*** stasjonsbygning, relehus, plattform mv. Vernet i reg.plan.
	Katterat	**Transformatorstasjon. Stasjonsbygning, relehus**, verksted, sporplan, plattform, KL-anlegg og tidligere jernbaneboliger. Vernet i reg.plan.
	Sørdalen	**Vokterbolig.** Vernet i reguleringsplan.
	Solheim	***Brakke.***
	Bjørnfjell	**Stasjonsbygning, turiststasjon, skiboksanlegg, ekspeditørbolig, fjøs, Lilleboligen og Storeboligen.** Vernet i reguleringsplan.

C. Nedlagte banestrekninger og miljøer på fri linje

Bane/status	*sted og objekt*	*vernets innretning ogomfang*
Region Øst		
Østfoldbanen *Anbefales fredet.*	*Hølen,* *Hølen viadukt og tettsted*	Hølenviadukten bevares som gangbru. Skinnene rives og brua utstyres med et nytt bruksdekke av tre. Rekkverket med gjerdestolper og føringslister av flatjern og rørsprosser av rundjern bevares. Moderne skilt og annet vegutstyr ikke tillatt. Jernbaneverket bekoster oppussing. Ny eier må finnes.
Hovedbanen *Anbefales fredet.* (usikker etter gjennomgang i 2006).	*Bøn,* *nedlagt parsell med tre teglsteinsbruer og Løken tunnel*	Tiltak iverksettes for å bevare parsell, bruer og tunnelportaler i nåværende stand (konservering). Kulturminnets tåleevne må bli avgjørende for hvilken tilrettelegging som velges. Vernet bør innbefatte Løken vokterbolig med hus og innmark. Plan for ivaretaking av kulturminnet under utredning hos NIKU.
Drammenbanen	Asker, overgangsbru på nedlagt parsell v/Høn (Fålabrua)	Vegetasjonsrydding må til for å gjøre bru og vegmurer tilgjengelig for bruk. Del av friareal. Vedlikehold avklares mellom JBV og Asker kommune.

Bane/status	*Sted og objekt*	*vernets innretning ogomfang*
Region Vest		
Bergensbanen	Anleggsveg i Flåmsdalen, Berekvam-Vatnahalsen-Myrdal	Forbud mot inngrep som kan bidra til å forringe veganleggets autentisitet. Reparasjoner og vedlikehold utføres etter antikvariske prinsipper med anvendelse av materialer og vegutstyr som historisk har vært i bruk på anlegget. Moderne vegdekke tillates ikke. Samarbeid mellom banesjef og kommunen.
	Anleggsveg på høyfjellet, Vatnahalsen-Høgheller-Finse.	Formidling av de utfordringer man sto overfor ved byggingen av høyfjellsbanen. Vokterboliger og annen gammel anleggsbebyggelse gis lovpålagt vern for å sikre at nye eiere følger opp NSBs administrative vernevedtak fra 1997 ("Verneplan for jernbanebygninger"). Vernevilkårene fastsettes gjennom PBL, alternativt ved bruk av særlov (KML, Naturvernloven). Anleggeter i forfall på grunn av senere års ekstremvær. I standsetting og sikring av kulturminnet prioriteres i 2006-09.
Bergensbanen	Nedlagt banestrekning Finse-Høgheller	Sporet bevares slik det ligger uten utbedringer og krav til å kunne trafikkeres. Eksempler på snøforbygning bygges opp igjen med formål å formidle ulike konstruksjonstyper skjermer og snøoverbygg. En utredning med formål å dokumentere og avklare vernegrunnlaget gjennomføres.
Setesdalsbanen	Hornnes, tidligere jernbane-bru over Otra	Eksempel på smalsporet fagverksbru med overliggende brubane. Eies av Evje og Hornnes kommune og brukes som gangbru. Vedlikeholdes av Aust-Agder fylkeskommune.
Jærbanen *Anbefales fredet.*	*Maurholen, nedlagt banestrekning m/vokterbolig*	Parsellen bevares uten moderniseringer og utbedringer av noe slag. Fjerning av røyser, grøftesteiner og øvrige anleggsdeler ikke tillatt. Banens planum bevares uten utvidelser og fast dekke. Maurholen vokterbolig med innmark og bygninger innlemmes i fredningen. Bygningen anbefales tilbakeført til en nærmere angitt utførelse. Vernet skal omfatte veg/sti til båtstø. Vedlikeholdsplan utarbeides i 2009.

Bane/status	*Sted og objekt*	*vernets innretning ogomfang*
Region Nord		
Rørosbanen	Steinvik, jernbanebruer over Glomma	Tidligere – nå vegbru – og eksisterende fagverksbru over Glomma. 70 års utvikling av stålfagverket. Begge bruene bevares med sin autentisitet i behold. Vegbrua vedlikeholdes av Statens vegvesen.
Anbefales fredet.	*Drøylia i Holtålen, nedlagt smalsportrase*	Parsellen holdes fri for vegetasjon. Alle tunneler og fjelloverheng renskes for løst fjell. Den gamle trådkursen med stolper og tråd bevares. Istandsettes og vedlikeholdes av Jernbaneverket.

Størenbanen	*Gaulfossen, nedlagt smalsportrase i naturlandskap*	Gjenoppbygging av et spenn av den gamle trebroa som inntil 1918 var i bruk oppstrøms fossen. Jernbanetraséen og omgivelsene til Gulfoss bro ryddes for kratt og skogen tynnes med formål å gjenskape sammenhengen mellom naturmiljø og ingeniørarbeid. Rasutsatte partier med løst fjell og gamle murer sikres. Vernevilkårene fastsettes gjennom KML, alternativt ved bruk av NVL. Forvaltningen avklares i samråd med Fylkesmannen og Sør-Tr.lag f.k. Vurdering av vern av et større samferdselsminne m/Hovin stasjon, Gammellina, veibroer, gjenoppbygging gammel veibro o/Gaulfossen osv.
Dovrebanen	Randklev, tidligere jernbane-bru over Lågen	I bruk som vegbru. Skilt og annet vegutstyr som kan forstyrre bruas autentisitet unngås. Gammel jernbanetunnel en del av kulturminnet. Vedlikeholdes av Statens vegvesen.
	Verneverdig kulturlandskap Driva bru-Drivstua fjellstue	Videreføring av beitetradisjonen vil kreve tilrettelegging av utmarka til husdyrhold. Samarbeid mellom Jernbaneverket og grunneier(e) omkring vedlikehold av gjerder. Vegetasjonspleie av utmark som ikke kan brukes til beite. Området ble påført betydelige skader i forbindelse med storflommen høsten 2003. Gjenåpning av gjenlagte vannveier vurderes for å unngå lignende hendelser i framtiden. Verneområdets avgrensning og bestemmelser om skjøtsel og bruk bindes opp i reg.plan. Samarbeid med grunneiere, kommunen og S-Tr.lag fylkeskommune. Forvaltningsplan utarbeides i 2009.
	Nidareid i Trondheim, Nidareid tunnel, Skansen bru	Skansen ekspedisjonshus heves på en høyere grunnmur, eventuelt flyttes nærmere brua. Skansen jernbanebru fredet i 2006. Ny bru inntil den gamle tillates ikke.
Gråkallbanen	Trondheim, Hoemsbrua	Pendelpilarkonstruksjon fra Meråkerbanen gitt ny bruk på Gråkallbanen. Brua eies av Tr.heim kommune. Vedlikeholdes med bistand fra Jernbaneverket.
Nordlandsbanen	Valøy ved Snåsavatnet, langs Valøyvegen	Fire steinhvelv som formidler verdifullt håndverk: Bekkekulvert: Vannrennen og hvelvet innlemmes i et vegsideanlegg. Det anbefales et samarbeid med Statens vegvesen. Valøy bro: Bruas rekkverk erstattes av en historisk tilpasset utgave. Skrentene mot jernbanelinja sikres med påkjørssterke stabbesteiner, og trådgjerder. Bøla bru: Gjerdene satt opp mot sporet og elva erstattes med en gjerdetype som ikke skjemmer opplevelsen av miljøet. Vegkulvert: Betonglokk over bekkeløpet fjernes og nytt, tilpasset rekkverk settes opp på murkronen. Det må avklares om vernet krever juridisk beskyttelse, eller om det vil være tilstrekkelig med privatrettslige avtaler. Tilrettelegging for opplevelsesbesøkende krever at vegen forblir i offentlig eie. Forvaltningsplan utarbeides i 2010.
Ofotbanen Alle synlige og merkede minner fra Ofotbanens anlegg vernet etter reguleringsplan.	Anleggsveg på Ofotbanen, Rombaksbotn-Katterat-Bjørnfjell	Hovedformålet er å verne om jernbanens kulturminner og sikre publikums atkomst til og opplevelse av natur- og kulturmiljøet. Sykling på Rallarvegen unngås. Inngrep som vil føre til varig endring av landskapets og det bygde miljøets egenart er ikke tillatt. For å ivareta dette kravet ved fornyelse og ombygging av Ofotbanens anlegg, utarbeides en formingsveileder som fastsetter prinsippene for banens modernisering. Allmennhetens ferdselsrett sikret gjennom avtaler inngått av Narvik kommune.
Polareisenbahn	Drag	Anleggsminne fra tyskernes påbegynte jernbane Fauske-Narvik. Utvelgelse av parsell til vern/fredning i samråd med Nordland fylkeskommune.